

RIADENIE VONKAJŠÍCH HRANÍC

Politika EÚ v oblasti riadenia hraníc prešla veľkými zmenami, pokiaľ ide o príchod nebývalého počtu utečencov a neregulárnych migrantov, a to najmä od polovice roku 2015, keď sa prejavili viaceré nedostatky politik EÚ v oblasti správy vonkajších hraníc a migrácie. Výzvy spojené so zintenzívnením zmiešaných migračných tokov do EÚ a zvýšené obavy z hľadiska bezpečnosti vyvolali novú vlnu opatrení v oblasti ochrany vonkajších hraníc EÚ, čím boli ovplyvnené aj jej vnútorné hranice.

PRÁVNY ZÁKLAD

Článok 3 ods. 2 Zmluvy o Európskej únii (ZEÚ).

Články 67 a 77 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ).

CIELE

Jednotný priestor bez kontrol na vnútorných hraniciach – schengenský priestor – si tiež vyžaduje spoločnú politiku v oblasti riadenia vonkajších hraníc. V článku 3 ods. 2 ZEÚ sa požadujú príslušné opatrenia týkajúce sa kontroly na vonkajších hraniciach. EÚ preto stanovuje spoločné normy kontroly na svojich vonkajších hraniciach a postupne zavádza integrovaný systém riadenia týchto hraníc.

DOSIAHNUTÉ VÝSLEDKY

Prvý krok k spoločnej politike riadenia vonkajších hraníc Európy sa uskutočnil 14. júna 1985, keď päť z desiatich členských štátov vtedajšieho Európskeho hospodárskeho spoločenstva podpísalo neďaleko luxemburského pohraničného mesta Schengen medzinárodnú zmluvu, tzv. Schengenskú dohodu, ktorú o päť rokov neskôr doplnil Dohovor, ktorým sa vykonáva Schengenská dohoda^[1]. Schengenský priestor, zóna bez hraníc vytvorená schengenským *acquis* (ako sú súhrnne označované dohody a predpisy), v súčasnosti pozostáva z 26 európskych krajín^[2].

A. Schengenské *acquis* v oblasti vonkajších hraníc

Pravidlá tvoriace dnešné schengenské *acquis* v oblasti vonkajších hraníc, ktoré nadväzuje na pôvodné *acquis* integrované do právneho poriadku EÚ Amsterdamskou

[1]Schengenské *acquis* – dohovor z 19. júna 1990, ktorým sa vykonáva Schengenská dohoda zo 14. júna 1985 uzatvorená medzi vládami štátov hospodárskej únie Beneluxu, Nemeckej spolkovej republiky a Francúzskej republiky o postupnom zrušení kontrol na ich spoločných hraniciach, Ú. v. ES L 239, 22.9.2000, s. 19.

[2]Medzi tieto krajiny nepatrí Spojené kráľovstvo, Írsko, Chorvátsko, Bulharsko ani Rumunsko. Súčasťou priestoru sú však tri krajiny, ktoré nie sú členskými štátmi EÚ: Švajčiarsko, Nórsko a Lichtenštajnsko.

zmluvou (1.1.3), sa nachádzajú v celom rade opatrení, ktoré možno rozdeliť zhruba do piatich oblastí:

1. Kódex schengenských hraníc je hlavným pilierom riadenia vonkajších hraníc. Stanovujú sa ním pravidlá na vonkajších hraničných priechodoch a podmienky pre dočasné obnovenie kontrol na vnútorných hraniciach.

2. Schengenský informačný systém (SIS)

SIS je systém na výmenu informácií (databáza), ktorý pomáha zachovávať medzinárodnú bezpečnosť v schengenskom priestore, kde neexistujú kontroly na vnútorných hraniciach. Je to najpoužívanejší a najúčinnější informačný systém, ktorý má EÚ k dispozícii v priestore slobody, bezpečnosti a spravodlivosti (4.2.1). Orgány v celej EÚ využívajú systém SIS na vkladanie alebo overovanie záznamov o hľadaných alebo nezvestných osobách a predmetoch. Obsahuje viac ako 80 miliónov záznamov a v roku 2017 v ňom orgány vyhľadávali viac ako 5 miliárd ráz a získali viac ako 240 000 pozitívnych lustrácií zo zahraničných zápisov (zápisov, ktoré vydala iná krajina). Schengenský informačný systém bol nedávno posilnený prostredníctvom aktualizovaných pravidiel, ktorými sa odstránia potenciálne nedostatky systému a zavedie sa niekoľko zásadných zmien, pokiaľ ide o typy vložených zápisov.

Po poslednej reforme v roku 2018 je rozsah pôsobnosti systému SIS teraz definovaný v troch právnych nástrojoch, ktoré majú formu troch nariadení (ktoré nahrádzajú SIS II):

- v oblasti policajnej a justičnej spolupráce v trestných veciach^[3],
- v oblasti hraničných kontrol^[4],
- v oblasti návratu neoprávnene sa zdržiavajúcich štátnych príslušníkov tretích krajín^[5].

Týmito tromi nariadeniami sa zavádzajú dodatočné kategórie záznamov v systémoch, ako sú napríklad záznamy o neznámych podozrivých alebo hľadaných osobách, preventívne záznamy o deťoch, ktorým hrozí únos zo strany rodičov, záznamy na účely návratu, záznamy týkajúce sa rozhodnutí o návrate, ktoré boli vydané neoprávnene sa zdržiavajúcim štátnym príslušníkom tretích krajín okrem odtlačkov dlaní, odtlačkov prstov, zobrazení tváre a DNA týkajúceho sa nezvestných osôb s cieľom potvrdiť ich totožnosť.

3. Fond pre vnútornú bezpečnosť: hranice a víza (ISF)

Nie všetky členské štáty majú vonkajšie hranice, na ktorých treba vykonávať kontrolu, a nie všetky sú rovnako ovplyvnené cezhraničnými tokmi. EÚ využíva svoje finančné

[3] [Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady \(EÚ\) 2018/1862](#) z 28. novembra 2018 o zriadení, prevádzke a využívaní Schengenského informačného systému (SIS) v oblasti policajnej spolupráce a justičnej spolupráce v trestných veciach, o zmene a zrušení rozhodnutia Rady 2007/533/SVV a o zrušení nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1986/2006 a rozhodnutia Komisie 2010/261/EÚ, Ú. v. EÚ L 312, 7.12.2018, s. 56 – 106.

[4] [Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady \(EÚ\) 2018/1861](#) z 28. novembra 2018 o zriadení, prevádzke a využívaní Schengenského informačného systému (SIS) v oblasti hraničných kontrol, o zmene Dohovoru, ktorým sa vykonáva Schengenská dohoda, a o zmene a zrušení nariadenia (ES) č. 1987/2006, Ú. v. EÚ L 312, 7.12.2018, s. 14 – 55.

[5] [Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady \(EÚ\) 2018/1860](#) z 28. novembra 2018 o využívaní Schengenského informačného systému na účely návratu neoprávnene sa zdržiavajúcich štátnych príslušníkov tretích krajín, Ú. v. EÚ L 312, 7.12.2018.

prostriedky v snahe kompenzovať niektoré náklady členských štátov, ktorých hranice sú zároveň vonkajšími hranicami EÚ. Na finančné obdobie 2014 – 2020 bol vytvorený tento mechanizmus rozdelenia záťaže v celkovej výške 3,8 miliardy EUR na sedemročné obdobie. Hlavným cieľom fondu ISF je prispievať k zaisteniu vysokej miery bezpečnosti v Únii a zároveň uľahčovať legitímne cestovanie. Prijímateľmi v súvislosti s programami uskutočňovanými v rámci tohto fondu môžu byť štátne a federálne orgány, miestne verejné orgány, mimovládne organizácie, humanitárne organizácie, súkromnoprávne a verejnoprávne spoločnosti a vzdelávacie a výskumné organizácie.

4. Systém vstup/výstup (EES)

Systém vstup/výstup (EES)^[6] je informačný systém, ktorý urýchľuje a posilňuje hraničné kontroly štátnych príslušníkov tretích krajín cestujúcich do EÚ. Systém EES nahrádza manuálne pečiatkovanie pasov na hraniciach elektronickým záznamom v databáze.

Hlavnými cieľmi systému EES, ktorý bol schválený v novembri 2017, sú:

- skrátiť zdržanie pri hraničných kontrolách a zvýšiť kvalitu hraničných kontrol automatickým výpočtom dĺžky povoleného pobytu každého cestujúceho,
- zabezpečiť systematickú a spoľahlivú identifikáciu osôb, ktoré prekročili povolenú dĺžku pobytu,
- posilniť vnútornú bezpečnosť a boj proti terorizmu tým, že sa orgánom presadzovania práva prostredníctvom neho umožní prístup k záznamom o predchádzajúcom cestovaní.

Prístup do systému EES majú vnútroštátne orgány presadzovania práva a Europol, nie však orgány zodpovedné za posúdenie žiadosti o udelenie azylu. Možnosť prenosu údajov na účely presadzovania práva alebo na účely návratu do tretích krajín a členských štátov EÚ, ktoré sa nezúčastňujú na systéme vstup/výstup, sa povoľuje, avšak za určitých podmienok. Systém EES zaznamená údaje cestujúcich (meno, typ cestovného dokladu, odtlačky prstov, vizuálny obraz, dátum a miesto vstupu a výstupu) pri prekračovaní vonkajších hraníc schengenského priestoru. Bude sa uplatňovať na všetkých štátnych príslušníkov tretích krajín, a to tých, ktorí žiadajú o víza, ako aj tých, ktorí sú oslobodení od vízovej povinnosti. Budú ho využívať konzulárne a pohraničné orgány.

5. Európska agentúra pre pohraničnú a pobrežnú stráž (Frontex)

Európska pohraničná a pobrežná stráž (EBCG) je kombináciou Európskej agentúry pre pohraničnú a pobrežnú stráž (EBCGA - Frontex) a vnútroštátnych orgánov^[7].

[6] [Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady 2017/2226](#) z 30. novembra 2017, ktorým sa zriaďuje systém vstup/výstup na zaznamenávanie údajov o vstupe a výstupe štátnych príslušníkov tretích krajín prekračujúcich vonkajšie hranice členských štátov a o odopretí ich vstupu a stanovujú podmienky prístupu do systému vstup/výstup na účely presadzovania práva, a ktorým sa mení Dohovor, ktorým sa vykonáva Schengenská dohoda, a nariadenia (ES) č. 767/2008 a (EÚ) č. 1077/2011, Ú. v. EÚ L 327, 9.12.2017, s. 20.

[7] [Nariadenie o európskej pohraničnej a pobrežnej stráž – nariadenie Európskeho parlamentu a Rady \(EÚ\) 2016/1624](#) zo 14. septembra 2016 o európskej pohraničnej a pobrežnej stráž, ktorým sa mení nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/399 a ktorým sa zrušuje nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 863/2007, nariadenie Rady (ES) č. 2007/2004 a rozhodnutie Rady 2005/267/ES, Ú. v. EÚ L 251, 16.9.2016, s. 1.

Nariadenie rozširuje rozsah činností agentúry Frontex tak, aby bola zahrnutá posilnená podpora pre členské štáty v oblasti riadenia migrácie, boja proti cezhraničnej trestnej činnosti a pátracích a záchranných operácií. Stanovuje sa v ňom väčšia úloha agentúry Frontex pri vracaní migrantov do ich krajín pôvodu v súlade s rozhodnutiami, ktoré prijali vnútroštátne orgány. Rada môže na základe návrhu Komisie požiadať agentúru, aby zasiahla a pomohla členským štátom vo výnimočných prípadoch. Táto situácia nastane, ak: 1) členský štát nedodržiava (v stanovenej lehote) záväzné rozhodnutie správnej rady agentúry riešiť zraniteľné miesta svojho riadenia hraníc; a 2) existuje osobitný a neúmerný tlak na vonkajšie hranice, ktorý ohrozuje fungovanie schengenského priestoru. Ak sa členský štát stavia proti rozhodnutiu Rady o poskytnutí pomoci, ostatné členské štáty môžu dočasne obnoviť kontroly na vnútorných hraniciach.

V septembri 2018 Komisia predložila [nový návrh na posilnenie Európskej agentúry pre pohraničnú a pobrežnú stráž](#)^[8]. Agentúra by získala nový mandát a vlastné prostriedky a právomoci na ochranu vonkajších hraníc, účinnejšie uskutočňovanie návratov a spoluprácu s tretími krajinami. Rada 1. apríla 2019 schválila dosiahnutú politickú dohodu a 2. apríla 2019 Výbor pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci (LIBE) Európskeho parlamentu hlasoval za dohodu. Definitívne bola dohoda schválená po hlasovaní na aprílovej plenárnej schôdzi Parlamentu. Nariadenie má vstúpiť do platnosti koncom roku 2019.

Základom tejto posilnenej agentúry bude stály zbor [10 000 príslušníkov pohraničnej stráže s výkonnými právomocami](#), ktorý bude kedykoľvek pripravený podporovať členské štáty. Agentúra bude mať aj silnejší mandát na vrátenie migrantov späť do ich krajiny pôvodu a bude užšie spolupracovať s tretími krajinami vrátane tých, ktoré nie sú bezprostrednými susedmi EÚ. Nový stály zbor európskej pohraničnej a pobrežnej stráže bude k dispozícii na nasadenie od roku 2021. Do roku 2027 bude plne funkčný a dosiahne plnú kapacitu 10 000 príslušníkov pohraničnej stráže.

B. Vývoj v oblasti riadenia vonkajších hraníc EÚ

1. Tempo zmien sa zrýchlilo, v posledných rokoch s veľkými stratami na životoch v Stredozemnom mori a s obrovským prílevom utečencov a migrantov od septembra 2015.

Pred vypuknutím európskej humanitarnej utečeneckej krízy pristúpili k vybudovaniu oplotení na vonkajších hraniciach len tri krajiny s cieľom zabrániť tomu, aby sa migranti a utečenci dostali na ich územie: Španielsko (kde bolo budovanie dokončené v roku 2005 a rozšírilo sa v roku 2009), Grécko (dokončené v roku 2012) a Bulharsko (v reakcii na Grécko, dokončené v roku 2014). Na rozdiel od článku 14 ods. 2 Kódexu schengenských hraníc, v ktorom sa stanovuje, že „vstup sa môže odoprieť len na základe odôvodneného rozhodnutia, v ktorom sa uvedú presné dôvody odopretia“, **rastúci počet členských štátov postupne začal budovanie pohraničných múrov alebo oplotení** s cieľom bez rozdielu zabrániť migrantom a žiadateľom o azyl v prístupe na územie štátu. Okrem toho, bez výslovných pravidiel EÚ týkajúcich sa

[8]Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o európskej pohraničnej a pobrežnej stráži a zrušení jednotnej akcie Rady 98/700/JHA, nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1052/2013 a nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/1624 [COM\(2018\)0631](#).

budovania plotov na vonkajších hraniciach schengenského priestoru členské štáty tiež vybudovali bariéry na hraniciach s tretími krajinami (najmä Marokom a Ruskom) vrátane predvstupových kandidátskych krajín (Severomacedónska republika, Srbsko a Turecko) a jednej členskej krajiny EÚ uchádzajúcej sa o členstvo v schengenskom priestore – Chorvátska. Oplotenia boli tiež postavené v schengenskom priestore, napríklad medzi Rakúskom a Slovinskom, pričom španielske konanie v Melille sa dostalo pod kontrolu Európskeho súdu pre ľudské práva v Štrasburgu.

2. V novembri 2016 Komisia predložila legislatívny návrh na zriadenie európskeho systému pre cestovné informácie a povolenia (ETIAS).

Účelom tohto nového centralizovaného informačného systému^[9] je zhromažďovať informácie o štátnych príslušníkoch tretích krajín, ktorí nepotrebujú víza na vstup do schengenského priestoru, a identifikovať všetky potenciálne bezpečnostné riziká alebo riziká neregulárnej migrácie. Databáza bude vopred vykonávať kontroly (pozri infografiku I) cestujúcich oslobodených od vízovej povinnosti a zamietat' im cestovné povolenie, ak sa predpokladá, že predstavujú riziko^[10]. Databáza bude podobná už existujúcim systémom, napríklad okrem iného v USA (ESTA), Kanade a Austrálii.

Systém ETIAS prinesie niekoľko výhod, ako napríklad zlepšenie vnútornej bezpečnosti, lepšie predchádzanie nelegálnemu prisťahovalectvu, zníženie rizík pre verejné zdravie a rýchlejšie vybavovanie na hraniciach. Hoci systém bude vykonávať predbežné kontroly, konečné rozhodnutie o udelení alebo zamietnutí vstupu, a to aj v prípadoch, keď má daná osoba platné cestovné povolenie, príjmu príslušníci vnútroštátnej pohraničnej stráže vykonávajúci hraničné kontroly v súlade s pravidlami Kódexu schengenských hraníc. Systém ETIAS vypracuje Agentúra Európskej únie na prevádzkové riadenie rozsiahlych informačných systémov v priestore slobody, bezpečnosti a spravodlivosti (eu-LISA). ETIAS bude mať tri hlavné funkcie:

- overenie informácií, ktoré štátni príslušníci tretích krajín oslobodení od vízovej povinnosti predložili online pred ich vycestovaním do EÚ,
- vybavovanie žiadostí prostredníctvom ich kontroly v súvislosti s inými informačnými systémami EÚ (ako sú SIS, VIS, databáza Europolu, databáza Interpolu, systém EES a Eurodac),
- vydávanie cestovných povolení v prípade, že nie sú identifikované žiadne pozitívne lustrácie alebo prvky vyžadujúce ďalšiu analýzu.

Vo väčšine prípadov by sa cestovné povolenia mali získať v podobe zápisnice. Bude sa účtovať poplatok za žiadosť vo výške 7 EUR. V júni 2017 sa Rada rozhodla rozdeliť návrh na dva odlišné právne akty^[11], a to na základe toho, že (schengenský) právny

[9]Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1240 z 12. septembra 2018, ktorým sa zriaďuje Európsky systém pre cestovné informácie a povolenia (ETIAS) a ktorým sa menia nariadenia (EÚ) č. 1077/2011, (EÚ) č. 515/2014, (EÚ) 2016/399, (EÚ) 2016/1624 a (EÚ) 2017/2226, Ú. v. EÚ L 236, 19.9.2018, s. 1, ako aj nariadenie (EÚ) 2018/1241 z 12. septembra 2018 – úlohy Europolu, Ú. v. EÚ L 236, 19.9.2018, s. 72.

[10]ETIAS – tlačová správa Rady, 05/09/2018: <https://www.consilium.europa.eu/sk/infographics/schengen-border-controls/>

[11]Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1240 z 12. septembra 2018, ktorým sa zriaďuje Európsky systém pre cestovné informácie a povolenia (ETIAS) a ktorým sa menia nariadenia (EÚ) č. 1077/2011, (EÚ) č. 515/2014, (EÚ) 2016/399, (EÚ) 2016/1624 a (EÚ) 2017/2226, Ú. v. EÚ L 236, 19.9.2018, s. 1: a nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1241 z 12. septembra 2018,

základ návrhu nemôže zahŕňať zmeny nariadenia o Europole. Dňa 12. septembra 2019 podpísali predsedovia oboch inštitúcií nariadenia, ktorými sa zriaďuje systém ETIAS. Systém ETIAS však nebude funkčný skôr ako v roku 2021.

3. Agentúra eu-LISA

Agentúra [eu-LISA](#), ktorá bola zriadená v roku 2011, je zodpovedá za prevádzkové riadenie troch centralizovaných informačných systémov EÚ: SIS, VIS a Eurodac.^[12]

V júni 2017 Komisia predložila návrh na revíziu mandátu agentúry eu-LISA. Návrh je súčasťou prístupu Komisie k zlepšovaniu a rozširovaniu informačných systémov EÚ v priestore slobody, bezpečnosti a spravodlivosti a k dosiahnutiu interoperability medzi týmito systémami do roku 2020.

4. Interoperabilita medzi informačnými systémami EÚ v oblasti hraníc

EÚ vyvíja veľké centralizované informačné systémy (SIS, VIS, Eurodac, EES a ETIAS) na zber, spracovanie a výmenu informácií, ktoré sú nevyhnutné pre spoluprácu v oblasti bezpečnosti a riadenie vonkajších hraníc a migrácie. V decembri 2017 Komisia navrhla, aby sa tieto informačné systémy stali interoperabilnými na úrovni EÚ, t. j. aby boli schopné vymieňať si údaje a informácie tak, aby orgány mali všetky informácie, ktoré potrebujú, v čase, keď ich potrebujú a v priestore, kde ich potrebujú. Interoperabilita sa vzťahuje na schopnosť systémov informačných technológií a obchodných postupov, ktoré podporujú, vymieňať si údaje a umožňovať výmenu informácií a poznatkov, aby sa predišlo nedostatkom informácií spôsobeným zložitou a roztrieštenou týchto systémov^[13].

V decembri 2017 Komisia predložila dva konkrétne návrhy týkajúce sa interoperability: návrh nariadenia o stanovení rámca pre interoperabilitu medzi informačnými systémami EÚ v oblasti hraníc a víz a návrh nariadenia o stanovení rámca pre interoperabilitu medzi informačnými systémami EÚ v oblasti policajnej a justičnej spolupráce, azylu a migrácie.

Komisia navrhla štyri riešenia interoperability:

- Európsky vyhľadávací portál (ESP) umožní súbežné vyhľadávanie vo viacerých informačných systémoch EÚ a poskytne jednotné kontaktné miesto (na jednej obrazovke počítača) pre všetky výsledky kontroly dokumentov.
- Spoločná služba porovnávania biometrických údajov umožní vyhľadávanie a porovnávanie viacnásobných totožností. S cieľom zabezpečiť, aby príslušníci pohraničnej stráže a polície mali k dispozícii úplné a presné informácie, zavedú sa vhodné mechanizmy na kontrolu kvality údajov.

ktorým sa mení nariadenie (EÚ) 2016/794 na účely zriadenia Európskeho systému cestovných informácií a povolení (ETIAS) – úlohy Europolu, Ú. v. EÚ L 236, 19.9.2018, s. 72.

[12] [Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady \(EÚ\) 2018/1726](#) zo 14. novembra 2018 o Agentúre Európskej únie na prevádzkové riadenie rozsiahlych informačných systémov v priestore slobody, bezpečnosti a spravodlivosti (eu-LISA) a o zmene nariadenia (ES) č. 1987/2006 a rozhodnutia Rady 2007/533/SVV a o zrušení nariadenia (EÚ) č. 1077/2011, Ú. v. EÚ L 295, 21.11.2018, s. 99 – 137.

[13] Štúdia EP o interoperabilite informačných systémov v oblasti spravodlivosti a vnútorných vecí: [http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2018/604947/IPOL_STU\(2018\)604947_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2018/604947/IPOL_STU(2018)604947_EN.pdf)

- Spoločná databáza údajov o totožnosti poskytne základné biografické a biometrické údaje, ako sú mená a dátumy narodenia občanov tretích krajín, aby ich bolo možné účinne identifikovať.
- A napokon, detektor viacnásobných totožností (MID) pomôže určiť, že rôzne mená prislúchajú k rovnakej identite a upozorní príslušníkov pohraničnej stráže a políciu v prípade podvodných činností.

Rada a Parlament dosiahli 5. februára 2019 predbežnú dohodu o dvoch návrhoch nariadení.^[14]

ÚLOHA EURÓPSKEHO PARLAMENTU

Európsky parlament reaguje na vývoj politiky v oblasti riadenia vonkajších hraníc zmiešane. Všeobecne podporuje posilnenie organizačnej úlohy agentúry EBCGA a ďalších príslušných agentúr Únie, pričom často vyzýva na ďalšie posilnenie ich úloh vzhľadom na to, že EÚ zápasí s migračnou krízou v Stredozemí. Hoci Parlament vníma rozvoj EBCGA prevažne pozitívne, jeho postoj k inteligentným hraniciam je oveľa opatrnejší. Po návrhu Komisie z roku 2013 vyjadril pochybnosti týkajúce sa navrhovaného rozsiahleho využívania technológií a hromadného spracúvania osobných údajov na vonkajších hraniciach. Navyše, predpokladané náklady na technológiu v oblasti inteligentných hraníc v spojení s pochybnosťami o jej prínosoch vyvolali viaceré obavy Parlamentu. Parlament vo svojom uznesení z 12. septembra 2013 o druhej správe o vykonávaní stratégie vnútornej bezpečnosti EÚ uviedol, že nové IT systémy v oblasti migrácie a riadenia hraníc, napríklad iniciatívy „inteligentných hraníc“, by sa mali starostlivo analyzovať, najmä pokiaľ ide o zásady nevyhnutnosti a proporcionality. V septembri 2015 položil v tejto súvislosti otázku na ústne zodpovedanie Komisii a Rade a pýtal sa na ich postoj k prístupu orgánov presadzovania práva do systému a ich názory na význam rozhodnutia Európskeho súdneho dvora Európskej únie z apríla 2014 o smernici o uchovávaní údajov (pozri 4.2.8). Ak nenastane rýchly pokrok v navrhovanej reforme dublinského nariadenia III^[15], Parlament by mohol zmraziť prebiehajúce rokovania o všetkých spisoch, ktoré sú predmetom záujmu ministerstiev spravodlivosti a vnútorných vecí, ako napríklad nedávny návrh o interoperabilite, revíziu systému Eurodac a iné príslušné spisy. Takto konal už v roku 2012 v súvislosti s tzv. „zmrazením Schengenu“, keď sa rozhodol ukončiť spoluprácu na hlavných spisoch v oblasti SVV, o ktorých sa rokovalo, a to v reakcii na rozhodnutie Rady zmeniť právny základ schengenského balíka opatrení v oblasti správy. Vo svojom uznesení o výročnej správe o fungovaní schengenského priestoru^[16] sa Parlament snažil poukázať na skutočnosť, že hoci EÚ prijala mnoho opatrení na posilnenie svojich vonkajších hraníc vrátane kontrol hraníc, nedošlo k zodpovedajúcej reakcii v podobe odstránenia kontrol vnútorných hraníc.

[14][https://oeil.secure.europarl.europa.eu/oeil/popups/ficheprocedure.do?reference=2017%2F0351\(COD\)&l=en](https://oeil.secure.europarl.europa.eu/oeil/popups/ficheprocedure.do?reference=2017%2F0351(COD)&l=en)

[15]Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady zo 4. mája 2016, ktorým sa stanovujú kritériá a mechanizmy na určenie členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu podanej štátnym príslušníkom tretej krajiny alebo osobou bez štátnej príslušnosti v jednom z členských štátov.

[16]Uznesenie Európskeho parlamentu z 30. mája 2018 o výročnej správe o fungovaní schengenského priestoru ([Prijaté texty, P8_TA\(2018\)0228](#)).

Parlament takisto trval na tom, že je potrebné prijať opatrenia s náležitým ohľadom na hranice EÚ, acquis v oblasti azylu a Chartu základných práv Európskej únie. Parlament už dlhší čas požaduje spoľahlivé a spravodlivé postupy a holistický prístup k migrácii na úrovni EÚ^[17].

Udo Bux
05/2019

[17]Uznesenie Európskeho parlamentu z 12. apríla 2016 o situácii v Stredozemí a potrebe holistického prístupu EÚ k migrácii (2015/2095(INI)) http://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-8-2016-0102_SK.html

